

נת מלחמה

דברים לחיזוק הרוח הלאומית

הרב צבי ישראל טאו

מתוך דברי ברכה
שנאמרו לחיילים היוצאים לחזית:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בָּא אֵלַי
בְּחָרֵב וּבַחֲנִית וּבְכִידוֹן וְאֲנִי בָּא אֵלֶיךָ
בְּשֵׁם ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי מַעְרְכוֹת יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר חִרְפְּתָ: הַיּוֹם הַזֶּה יִסְגְּרֶךָ ה' בְּיָדֵי
וְהִכִּיתֶךָ וְהִסְרֵתִי אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעֲלֶיךָ
וְנָתַתִּי פֶגֶר מַחֲנֶה פְּלִשְׁתִּים הַיּוֹם הַזֶּה
לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיֵּת הָאָרֶץ וַיִּדְעוּ כָּל־
הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל: וַיִּדְעוּ
כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה כִּי־לֹא בְּחָרֵב וּבַחֲנִית
יְהוֹשִׁיעַ ה' כִּי לֹה' הַמְּלַחְמָה וְנָתַן אֶתְכֶם
בְּיַדְנוּ".

(שמואל א, יז, מה - מז)

"... ומאחר שיכנס בקשרי המלחמה ישען על מקוה ישראל
ומושיעו בעת צרה וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה
וישים נפשו בכפו ולא יירא ולא יפחד..."

רמב"ם הלכות מלכים פרק ז, הלכה ט"ו

יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ.
יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ.
יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם.

הקדמת המערכת

בְּרִיית הַיָּד

מלאי גבורה ומלאי צער עוברים על עמנו. מלבד הכאב העצום על מאות ההרוגים, והתפילה לשלום החטופים, האומה כולה נתבעת לבירור עמוק בנוגע למהות חייה ומטרתה, 'לעלות קומה' במהלך גאולתה, ולגלות מתוכה חיים עמוקים יותר.

עלינו להתבונן על המאורעות ב'עיניים של אמונה', ולנסות להבין במעט, מה ד' אלוקינו דורש מאיתנו בעת הזאת. המלחמה מאחדת את האומה, חושפת אוצרות של גבורה גדולה ויוצרת עת רצון בה נפתחים הלבבות לשמוע את קולה של הנשמה. בעת הזו עלינו להבין מהו תפקידם של אנשי אמונה.

בחוברת שלפניכם נאספו מספר דברים שנאמרו על ידי הרב צבי ישראל טאו. הדברים נאמרו בעל פה, לאנשים שונים ובמקומות שונים ואנו כינסנו אותם יחד, לפי דלות הבנתנו. באופן טבעי, ישנם דברים החוזרים על עצמם, אך לא נמנענו מלהביאם.

בברכת חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלוקינו
ובתפילה להרמת קרן ישראל

מערכת 'שירת ישראל'

עַת מִלְחָמָה

דברים שנאמרו ע"י
הרב צבי ישראל טאו שליט"א

עַת לְאַהֲבַת וְעַת לְשֵׁנָא
עַת מִלְחָמָה וְעַת שְׁלוֹם
(קהלת ג' ח')

הקדמה

עומדים אנו בימים מיוחדים, בהם כולנו חשים באירועים לאומיים גדולים המתרחשים לנגד עינינו, הן מבחינה מעשית והן מבחינה נפשית ורוחנית. האומה כולה כואבת ומצטערת באובדן בניה ובהשפלת כבודה, ומתפללת להצלחת כוחות הביטחון במלחמתם, לרפואת הפצועים ושחרור החטופים.

מהלך גאולתנו רצוף קשיים ומשברים רבים, ולעיתים הוא אף גובה מאתנו קרבנות יקרים עד מאוד. חז"ל (שיר השירים רבה ב, ט) מבארים כי הפסוק "דומה דודי לצבי", נאמר על הגאולה האחרונה

ומתאר את אופייה: "מה צבי זה נראה וחוזר ונכסה... כך גואל האחרון נגלה להם וחוזר ונכסה מהן". על פי המבט הגלוי, נראה לעיתים כי ישנן נסיגות במהלך הגאולה, אמנם מבט אמוני-פנימי מלמדנו כי כשם שהצבי גם בהיותו נכסה מהעין, אינו חדל לרגע מלהתקדם, ועתיד הוא להתגלות לעינינו כאשר יגיע למקום גבוה - כך גם הגואל, דרך כל ההסתרים והקשיים ממשיך הוא לקדם את מהלך הגאולה.

הזעזוע העובר על ארצנו, מלמד אותנו על מדרגה נסתרת המתחילה להתרקם. זהו תהליך שאינו בשליטת יד-אדם, אך מטרתו היא לרומם אותנו למדרגה עליונה יותר. לכן הפסוק אומר "ד' איש מלחמה", המלחמה היא תהליך אלוקי שנועד לקדם אותנו, ועלינו להבין מה תפקידנו בעת הזאת.

מלחמה - שעת התעוררות

פגיעה הקשה בריבונותה של האומה וההרג והפציעה של בניה היא צרת הציבור. אומה אינה חברה כלכלית השוקלת את צעדיה על פי רווח או הפסד כלכלי. לאומה ישנם שיקולים לאומיים שאינם רק

שיקולים מקומיים-עכשוויים. אומה אינה יכולה להרשות לעצמה להיות נפגעת, לוותר ולמחול על כבודה, היא צריכה להיות עומדת על חוסנה ועל יכולת ההרתעה שלה, כדי שאיש לא יוכל לפגוע בה. "וישב ממנו שבי" - אפילו על שפחה אחת יצאו למלחמה (כמדבר כא, א ורש"י שם).

כל האיפוק וה'סבלנות' שהיו מנת חלקנו עד כה, הינם סימנים של חולשה ותרדמה לאומית. מלבד זאת, בתקופה האחרונה נשמעו בקרבנו מחשבות של חולשות רוחניות והתנערות מערכי היהדות. כעת, מגיע זמן של 'הכרח', המאלץ אותנו להשתחרר ממחשבות החולשה, ומצריך אותנו לחולל שינוי פנימי.

מסירות הנפש והתגברות התחושה הלאומית באים מעומק הנשמה. לאחר שנים ארוכות בהם מנסים ליצור תרדמה בתודעה הלאומית - למרות כל זאת, קמים חיילנו ומסכנים את חייהם בגבורה גדולה. גם אצל מקבלי ההחלטות ישנם תהליכים משמעותיים. המלחמה גורמת לנו להשתחרר מתפיסות שהשתלטו על חיינו. המלחמה היא 'הכרח' אלוקי, המאלץ אותנו להשתחרר ממחשבות ודמיונות של חולשה, ומצריך אותנו לחולל שינוי תודעתי פנימי.

מבט פנימי ומבט היצוני

נשי אמונה – המביטים על המאורעות במבט של אמונה, צריכים להתבונן במבט פנימי, הצופה אל המתרחש בתוכיות הנשמות ובתוכיותה של כנסת ישראל. לימוד אמונה מרומם את האדם להכיר את הערך הפנימי של אור הגאולה הזורח בנשמות הדור. הערך הנשמתי הקיים בכל אדם מישראל, הינו גדול מאוד. בכל אדם מישראל ישנה נשמה טהורה המלאה אור פנימי קדוש וטהור, המאירה את חייו בכל מצב.

בפרט, נכון הדבר במהלך גאולתנו שהנשמה הכללית מתעוררת, אך קיים פער גדול בין מדרגת הנשמה וסגולתה המאירה, למדרגת הבחירה; בין תוכיות החיים לחיצוניותם. בדורנו, אנו פוגשים צד פנימי-נשמתי וצד חיצוני המשמשים בעירבוביה. ישנם זמנים של התכחות עצמית, וישנם זמנים של התעוררות של קדושה ושל גבורה על קיומו של עם ישראל ועל גאולתו.

מהו היחס בין שני הדברים הללו? האם החולשות והחסרונות הם ה'ממש', או שאיפות הקודש הם עיקר חיינו? האמונה הגדולה מלמדת אותנו כי הנשמה היא העיקר

והיא ה'ממש'! הרב אומר (קובץ ג, סעיף קפט) כי "המסתכלים העליונים... מוצאים הם את נקודת הטוב, שמעריכים את ערכה יותר מכל חפצים". ההכרה בטוב הפנימי הקיים בנשמתו של כל אחד מישראל, וההבנה כי הנשמה הקיימת בנו, גדולה וחשובה יותר מכל הבלבולים החיצוניים, צריכה למלא את חיינו במיוחד בתקופה זו.

בהסתכלות כזו יש להתבונן על כל התעוררות חיובית בדור, ובמיוחד התעוררות של גבורה ומסירות נפש למען הכלל.

מסירות הנפש אותה אנו רואים עכשיו בצורה מופלאה, נובעת מתוך המדרגה הנשמתית הקיימת בדורנו והיא גם מעוררת את הגבורה הפנימית הנשמתית הקיימת בלב כל אדם מישראל. במיוחד מסירות נפשם של אנשי אמונה, פועלת לעורר את הכוחות הפנימיים הגנוזים בכלל ישראל ולהביאם לידי מודעות והכרה ולעורר את האומה ממצב התרדמה בו היתה שרויה.

מלחמה היא זמן של התעוררות לאומית ושל הכרת ערך עצמנו. עם ישראל מתעורר ויתעורר לשאול: מה אנו, מה חיינו? יש בשעות אלו התעוררות נפשית המגבירה את הארת הנשמה.

התגברות האהדות במצב מלחמה

סירות נפשנו על העם והארץ חושפת
ובונה בנו מדרגת חיים כלליים.

ת

הגמרא במסכת שבת (נז, א) דנה על
היוצא למלחמת בית דוד. הגמרא אומרת ש"כל
היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות
לאשתו". הרב מסביר (עין איה שבת ב, פרק ה סעיף סא,
עמ' 56) שאין זו תקנה לטובת העגונות בלבד, כי
אם כלול בהנהגה זו יסוד יותר מהותי ופנימי,
המבאר את תוכן מלחמותינו. במיוחד במצב
מלחמה, אנו מתעלים להבין את ערכה הכללי
של האומה, אשר מרוב אהבתנו אליה אנו
מוכנים בשעת הצורך למסור את נפשנו למענה,
על-כן היוצא למלחמה היה כותב גט לאשתו.
לכן כותב הרב:

"היציאה למלחמה לא הייתה על פי חשבון של
הצלחת הפרט, שחשב שכשישוב מהמלחמה יהיה
מוצלח ומאושר. לא, הוא צייר בעצמו, על ידי
התעלות מוסרית-פנימית, "כאילו התיאש מן החיים
הפרטיים, והולך הוא בשמחה על מנת למות מות
גבורים וקדושים במלחמת ד' לרומם קרן לעמו, על
כן כותב גט כריתות לאשתו, ליאש את לבבו בכל
האפשרי מקשר משפחה, ומהרעיון הפרטי התלוי בו",
ולנתק את עצמו מכל חשבונותיו האישיים, "בהיותו
דורך מהלך של רעיון יותר כללי ויותר עליון, מהלך
עבודת הקודש של העם כולו".

חשיבות המשפחה וערכו של היחיד אינם מתבטלים בזה, להיפך, דווקא מתוך התעלות לעומק חיי הכלל וערכם, מגיעים המשפחה והיחיד לשיא מדרגתם, והם מקבלים ערך כללי ונצחי למעלה מכל ערך פרטי.

ההתעלות של היחיד למדרגה כללית מתבטאת גם בהלכות המלחמה. 'ספר החינוך' כותב, לגבי מצוות הריגת שבעה עממין: "ועובר על זה ובא לידו אחד מהם ויכול להרגו מבלי שיסתכן בדבר ולא הרגו - ביטל עשה זה (- של מלחמה בשבעת עממין)". על ביטוי זה 'מבלי שיסתכן' תמה ה'מנחת חינוך': הרי דרכה וטבעה של מלחמה שנכנסים בה לכלל סכנה וכיצד יתכן לפטור את היחיד מחשש סכנה?

הרב (אגרות הראיה ג, תתקמד, עמ' רנח) מסביר את דברי 'ספר החינוך', [ומתרץ את קושיית ה'מנחת חינוך] ומתוך דבריו מתבהרת לנו הבנה חדשה ועמוקה בגדרי המלחמה:

"החינוך סבירא ליה דמצוה המוטלת על הציבור בכללו אם יש בה סכנה ליחיד אין זה יוצא מכלל 'וחי בהם' דהא ציבור לא מייתי, והיחיד אינו חייב בה מצד עצמו אלא מצד כלליות הציבור".

יש הבדל בין מצות מלחמה ציבורית המחייבת כניסה לסכנה ובין סכנה של אדם פרטי שאינו נמצא במלחמה. 'החינוך' סובר שבזמן מלחמה

ציבורית היחיד מחויב למסור את עצמו לסכנה, לעומת זאת, במקום בו אדם יחידי פוגש אויב משבעה עממין – סובר הוא שאין להסתכן. טעם הדבר הוא מפני שישנו הבדל גדול בין מלחמה ציבורית ובין מאבק של אדם יחידי. בעת מלחמה חייב היחיד להכניס את עצמו למצב של פיקוח נפש, משום שבמלחמה היחיד אינו נחשב כיחיד, אלא כחלק של הציבור, וציבור אינו מת לעולם. זו הסיבה שבמלחמה איננו מתחשבים עם הציווי של 'וחי בה', משום שהיחיד נחשב כאבר של ציבור ולכן גם אם הוא יפגע – הכלל ימשיך להתקיים.

כאשר עם ישראל עומד במלחמה נגד אויביו המציאות נשקלת ונערכת במדרגה כללית. ציבור אינו רק אוסף של יחידים פרטיים, אלא כל יחיד ויחיד נערך כאבר של הציבור. מדרגת חיים חדשה נולדת בשעת מלחמה, ומתגלה הערך הכלל-ישראלי של האומה, העומד מעל כל ערכי היחידים. לכן, היוצא למלחמות בית דוד היה כותב גט לאשתו.

במלחמה, על כרחנו אנו מפסיקים להיות פרטיים ונעשים ציבוריים, כלל-ישראליים. התרוממות זאת נעשית לא בבחירתנו, אלא מכח הסגולה שבקרבנו. מדרגה זו מתגלה בפועל במסירות הנפש, גם בחלקים גדולים של העם

אשר אינם מודעים לכוחות הגדולים שבקרבתם. קידוש ד' שמתגלה באומה, הוא המציאות האמיתית, וזוהי האמת לאמיתה של כל יחיד ויחיד בישראל. אמנם, על מנת שמצב מרומם זה יתמיד, מוטלת עלינו החובה לרומם ולהאיר את הרוח על ידי אמונה גדולה, ובזה תכיר האומה את עצמיותה.

ההשפעה הגדולה של כל מחשבה ומעשה

תדברי הרב הללו לומדים אנו יסוד גדול. במצב מלחמה היחיד נידון כחלק אורגני של הכלל, כל יחיד נחשב כאבר אחד בגוף הלאומי, וממילא מעשיו של כל אחד הינם בעלי השפעה גדולה על הכלל. לכן, במיוחד בזמן זה, עלינו לשמור על מחשבותינו שלא ייפלו בקטנות. בימים של מלחמה, כאשר יהודי אחד עוסק בתורה ובתפילה או מקדש את ד' במסירות נפש למען הכלל בגבורתו, יש למעשיו משמעות גדולה, והם פועלים פעולה גדולה על האומה כולה, יותר מאשר בעת אחרת. כל לוחם היוצא לקרב מקיים בעצמו 'בכל נפשך', וזו זכות גדולה העומדת גם לו וגם לדור כולו. כל פעולה חיובית של כל אחד מאיתנו מגבירה את אחדות

האומה ומשפיעה עליה שפע ברכה, באופן היותר אמיתי ושלם.

מתוך מסירות נפשם של 'אברי האומה' – האור הנשמתי מתגבר ופועל. בזמן מלחמה, פוגשים אנשים שהתרחקו בחיי היום-יום מהעם והארץ – ובכל זאת הם עוזבים את כל ענייניהם ומגיעים להתנדב במסירות לצבא ולהילחם בחירוף נפש למען עמם וארצם. התעוררות נפשית זו נובעת מהסגולה הגדולה הנמצאת בדורנו, וגם מההתחזקות בלימוד התורה, מאמונה גדולה, מהתפילה על הדור וממעשיהם של הלוחמים המוסרים את נפשם.

כל המעשים של מסירות הנפש אינם שבים ריקם! לפעמים עלולים לחשוב שאם נעשו טעויות ומחדלים בשיקול הדעת המדיני והצבאי אין ערך למעשי הגבורה והמסירות. אין הדבר נכון! לגבורה ולמסירות הנפש ישנו בכל אופן ערך עצום והשפעה עצומה על גילוי האור שבפנימיות חיי האומה והוצאתו אל הפועל.

במיוחד בזמני מלחמה עלינו לשמור על מחשבותינו, להתרחק מכל דבר המנמיך ומשפיל את הרוח, וגורר את השיח הציבורי למקומות נמוכים. אין צורך להתעדכן בכל רגע, ואין צורך לדעת כל פרט ופרט מכל הדברים

הקשים שעברו עלינו. עוז הרוח והרוממות הנפשית הם אוצר יקר, ועלינו לשמור אותם מכל משמר. "אל תגידו בגת... פן תשמחנה בנות פלישתים", המלחמה הרוחנית גם היא מלחמה גדולה ועלינו לשמור על רוחנו.

גילויי הגבורה מחזקים את בניין האומה והינם חלק מחשבון אלוקי. כל המאורעות העוברים עלינו הינם יד ד' הפועלת כל העת, להוציא אל הפועל את המסתרים הנשמתיים מן ההעלם אל הגילוי. גבורה זו תופיע גם בממשלתנו, ובעזרת ה' תחולל גם מהפך תרבותי ומוסרי.

ראיית 'התוך והנולד'

ב'מאמרי הראיה' (עמוד 325) כתב הרב זצ"ל כי במיוחד בזמן גאולה עלינו לראות 'את התוך ואת הנולד'. 'התוך' - זהו הצד הפנימי הקורה בכל תהליך. ואת 'הנולד' - לאן תהליך זה אמור להוביל את האומה. כדי לעמוד בייסורים קשים ולהצליח להתגבר עליהם, עלינו להסתכל תמיד 'בתוך' - מה מתחולל בפנימיות החיים של האומה ו'בנולד' - העתיד הגדול שהולך ומופיע. לראות את 'התוך והנולד' אפשר רק ב'עיניים של אמונה' וזו אינה מדרגה קלה, במיוחד בשעת צער.

בעשרות שנים האחרונות לאחר שפיתחה האומה את הצד הגופני, באים ימים בהם מגיע תפקידו של הצד הרוחני בחיי האומה להופיע ולהתברר. התקופה של מעבר בין בניין הגוף ובין הפיתוח וההתעלות של בניין הרוח, היא תקופה מסובכת. עלינו להתבונן על כל הסיבוכים שאנו נמצאים בתוכם, לכאוב אותם, אבל בעיקר, לראות את 'התוך' – את מה שנמצא בפנימיות הנשמה של כל אדם מישראל, ומתוך כך לראות את 'הנולד' – לאן הייסורים יובילו אותנו.

חז"ל בארו את הפסוק (דברים לב, טו) 'שמנת עבית כשית' על דורותינו – דורות של עקבתא דמשיחא. בספרי על פסוק זה מתבאר כי כל הנפילות שהיו לאורך ההיסטוריה כולה, קרו מתוך 'אכילה ושתייה ושלווה'. כך קרה בימי אדם הראשון, דור המבול, בית ראשון ובעוד זמנים רבים, וכך אומרים חז"ל עתיד לקרות גם בדורות שלפני ימות המשיח. בספר 'אורות' (אורות התחיה פרק מד עמ' פד) כותב הרב זצ"ל:

"מקובלים אנו שמרידה רוחנית תהיה בארץ ישראל ובישראל, בפרק שהתחלת תחיית האומה תתעורר לבא. השלוה הגשמית שתבא לחלק מהאומה, אשר ידמו שכבר באו למטרתם כולה, תקטין את הנשמה, ויבאו ימים אשר תאמר אין בהם חפץ".

השלוחה הגשמית של דורותינו גרמה לתרדמת כוחות החיים הרוחניים שבאומה. לאחר שנים של תרדמה, נוצר בלבול גדול בכל השאיפות התרבותיות של האומה. אנשים מחפשים את שמחת החיים וגבורתם במקומות נמוכים, עד שבאו עלינו ימים של סער ומהפכה.

"עד אשר יבא סער ויהפך מהפכה, ויראה אז בעליל כי חוסן ישראל הוא בקודש עולמים, באור ד' ובתורתו, בחשק האורה הרוחנית, שהיא הגבורה הגמורה המנצחת את כל העולמים וכל כחותיהם..."

באים ימים מיוחדים, ימים של 'בדמיך חי', ימים של חבלי משיח. באורות התחיה (פרק לב, עמ' 5) כותב הרב:

"... הזמן, העובר בין ההופעות המיוחדות המרוכזות בכנסת ישראל, עד שיופיע אור תפארת ישראל, לדעת כי שם ד' נקרא עליה, הוא זמן חבלי משיח..."

מדרגת כנסת ישראל שייכת לקומת הבניין החומרי של האומה, אך תפארת ישראל היא רוממות הדעת כי שם ד' נקרא עלינו. גבורת הרוח של הגיבורים, מבררת את תפארתה של האומה, ומשילה מאיתנו את כל הסיגים שנדבקו בנו. הזוועות שקרו לנו לא יחלישו אותנו. אנו צריכים לקרוא בשם ד', להכיר במעלות של האומה, ומתוך כך לקחת את גבורת

החול, לרומם אותה אל גבורת הרוח הלאומית
האמיתית שלנו.

מי שרואה את התוך ואת הנולד, רואה את רוח
ישראל צומחת גם מתוך הייסורים, ומבין כי
ברוח הזו מנסים אויבנו להילחם. ברוח ישראל
יש עליות וירידות וגם משברים נוראים, אך
המכוון בכל המהלכים הוא הצמחת הרוח
הפנימית של עם ישראל – 'תפארת ישראל'.

הצער, הבכי וגבורת הרוח

באגרות ראי"ה (חלק ה, עמ שכט, נספחות, נספח
א) מובא הספד אותו נשא הרב לאחר
הפרעות הקשות שארעו בישוב בארץ
ישראל.

"שתי סיבות שלא נותנות לבכות על מתינו אלה.
ראשית, הצרה היא כ"כ גדולה, האסון הוא כ"כ נורא
עד שהלב מתאבן ואי אפשר להוריד דמע. ושניה,
אין בוכים על מיתת גיבורים, הם מקדשים את
האומה ומחזקים את רוחה".

שתי הסיבות שהרב מזכיר, לכאורה סותרות זו
את זו, מצד אחד האסון כ"כ גדול עד שאי אפשר
לבכות, ומצד שני הרב אומר שהם מחזקים את
רוח האומה ולכן אין בוכים עליהם. אך האמת
היא ששתי הסיבות הינן משלימות זו את זו.

ניתן להבין את הדברים על פי דברים שכתב הרב זצ"ל (אגרות ראי"ה חלק ד אגרת שי' עמ' שעד מהדורת תשע"ח) על מאורעות תרפ"א, בהם נרצחו רבים מבני היישוב, וביניהם ת"ח וצדיקים:

"בתשומת לב דוי קראתי את דבריו היוצאים מקרב ליבו הפצוע, אבל ידע נא חביבי, כי עם כל עומק הפצע אין מעמד הרוח של כללות עם ד' בארץ וגם בגולה כי אם חסון ומרומם, וזהו אות לטובה כי רוח גבורת ימין עליון מתלהבת בתנועת התחיה שלנו על אדמת הקודש. צמיחת גבורת ישראל מתחילה להתגלות... לא תיפול רוחנו בשביל להקת המרצחים הנבלים. קדושינו הגיבורים חדשו את רוח הקודש של האומה כולה בדמם הקדוש אשר נשפך."

הרב מרומם אותנו לדעה רחבה, להבנה כי גם בזמן בו 'הצבי נכסה' מעינינו - הוא עדיין ממשיך להתקדם. אנו חייבים לזכור כי אין כאן עניין רק של גבורה פרטית של מאן דהוא, אלא אנו נפגשים עם גבורה אלוקית הדוחפת את גיבורנו!

אמנם נכון הדבר שהאומה כולה כואבת את נפילת בניה. כל אחד מאיתנו מלא צער וכאב גדול מאוד על כל אדם שנרצח, הלב נשבר ולפעמים קשה שלא לבכות מגודל האסון. אבל הרב מרומם אותנו לא לשקוע בתוך הלב השבור אלא לשאוב עוז ותעצומות מהאמונה והדעת. אנו יודעים בבירור על מה המאבק.

המאבק היום הוא על רוח ישראל ועל כבודם של ישראל. אל לנו להיבהל ולשקוע ברגשות של חולשה, הדעת מלמדת אותנו לראות את התמונה הרחבה, ומשם נחמתנו. **הלב** כואב ובוכה, אך מיד מגיעה **הדעת** ומרוממת את הצער למקום עליון, ממנו אנו שואבים את נחמתנו.

בימים אלו נדרש מאיתנו ביתר שאת לחיות חיי דעת. אדם בעל דעת הרואה שתיל קטן של עץ ארז, יודע בוודאות שאף על פי שהשתיל הוא דבר קטן, עץ הארז הוא דבר ענק. על זה אנחנו צריכים להתפלל בברכת 'חונן הדעת' במיוחד בימים אלו, לראות את המאורעות בדעת שלמה ולהבין את עומקם.

המאבק בו אנו נמצאים הוא על גבורת הרוח. אויבנו מנסים להבהיל אותנו, להשפיל ולשבור את רוחנו. מטרת מעשיהם האכזריים באה על מנת להחליש את גבורת רוחנו, אבל אנו מחויבים להתגבר ולהתעלות, להוסיף ולשאוב עוז וגבורה רוחנית.

ישועת ד' – נחמתנו האמיתית

ב מגילת אנטיוכוס מסופר על תגובת מתתיהו לבניו ששבו מהקרב וסיפרו לו על מות אחיהם – יהודה, שהיה החשוב מכל האחים:

"יצאו חמשה בני־מתתיהו ביום הזה וילחנו בעמים ויהרגו בהם הרג רב, ויהרג מהם יהודה. באותה שעה כאשר ראו בני מתתיהו כי נהרג יהודה, שבו ויבאו אל־אביהם. ויאמר להם: למה שבתם? ויענו ויאמרו: על־אשר נהרג אחינו אשר־היה חשוב ככלנו.

ויען מתתיהו אביהם ויאמר אליהם: אני אצא עמכם ואלחם בעמים פן־יאבדו בית ישראל, ואתם נבהלתם על־אחיכם?! ויצא מתתיהו ביום ההוא עם־בניו וילחנו בעמים.

ואלהי השמים נתן כל־גיבורי העמים בידם, ויהרגו בהם הרג רב, כל־אחוזי חרב וכל־מושכי קשת, שרי החיל והסגנים, לא־נותר בהם שריד, וינוסו שאר העמים למדינות הים... וישמחו בני ישראל כי־נתנו בידיהם שונאיהם..."

מתתיהו החשמונאי לא נתן לבניו לשקוע בכאב האישי ולהחלש. הוא כמוכן התאבל על מות בנו, אך גער בבניו ששבו מהמלחמה לעסוק באבל על אדם יחיד, אפילו חשוב כיהודה. אנו עוסקים בהקמת האומה, ולכן עלינו להתגבר כמתתיהו ובניו על צערנו האישי ולחזור בכל עוז למלחמתנו.

מלאים אנו בצער גדול על אובדן יקירינו
האהובים, אבל יחד עם זה אנו מלאים עוז
וגבורה על האומה ההולכת ומתעצמת
בכוחותיה, וזאת היא נחמתנו האמיתית!

'בדמיך חיי'

המאבק שאנו נמצאים בתוכו הוא מאבק
לאומי. המשבר הגדול שפקד אותנו הוא
תהליך אלוקי שצריך להוציא מהאומה
כולה מדרגת חיים יותר גבוהה. כך הוא הסדר
בגאולה של קמעא-קמעא, הגאולה נגלית
ונכסית וכל כיסוי יצמיח התגלות יותר גדולה.
באגרת נוספת שנכתבה אחרי פרעות תרפ"א
(אגרות ד', אגרת שיג, עמ' שעו) הוסיף הרב:

"ממה שעבר פה ודאי כבר ידוע לך, אין חידוש אם
עשו הדברים רושם מרעיש בעולם, ואנו פה עומדים
ומצפים לחסדי צור ישראל ומושיעו, לא נפל רוחנו
בקרבנו, כי ידענו ברור כי סוף כל סוף צעדי התחיה
והפרדות הולכים הם ונכרים, וכל המעצורים
שבעולם אינם כי אם מורים דרך ומעוררים את
המחשבה לעבוד ולפעול, ובד' נעשה חיל והוא
יבוס צרינו. אמנם הלב הומה, והכאב עצום על
חללי אחינו הקדושים אשר נפלו ביד מרצחים, אבל
סוף כל סוף גם מהמכה הזאת תתוקן רטיה, והפתגם
הקדוש של בדמיך חיי יקוים כאן בכפלי כפלים..."

הלב הומה והכאב עצום, אבל אסור שהבכי יכניס אותנו לדיכאון וחולשה, אנו בני מלכים! על כן, מיד מגיעה הדעה, הרואה את הגבורה הגדולה של הרוח הלאומית ההולכת ומתעוררת. יחד עם הכאב האישי, עלינו להתרומם להשקפת עולם רחבה – המבינה שהמאבק הוא על הרוח הלאומית החיה ממקור הקודש, ורוח זו הולכת ומתגברת – 'בדמיך חיי'!

היי נשמה והיי דמיון

נשי אמונה, אינם מתעלמים מהרע, אך הם נותנים ערך אמיתי ונשגב מאוד לטוב הנשמתי, כפי שכותב הרב (אורות

ישראל ד, ג, עמ' קמט):

"האהבה הגדולה, שאנחנו אוהבים את אומתנו, לא תסמא את עינינו מלבקר את כל מומיה, אבל הננו מוצאים את עצמיותה גם אחרי הבקורת היותר חפשית, נקיה מכל מום. כולך יפה רעיתי ומום אין בר".

הסנגוריה והאהבה לאומה נובעות מתוך ההכרה בערך הגדול של הנשמה. ידיעה זו שלכל אדם יש נשמה טהורה, אין בה לכאורה כל חידוש, אך החידוש הגדול הוא שלנקודת הטוב הפנימית- הנשמטית ישנו ערך איכותי שהינו ממעל לכל הערכים הרגילים. ערכה של העצמיות הנשמטית

הטהורה, שווה הרבה יותר מכל המעשים החיצוניים. דבר זה נכון בכל זמן, אך הוא נכון במיוחד בשעת מלחמה, כאשר חיינו העצמיים דורשים את הופעתם.

הטוב הנשמתי הוא עניין איכותי שאינו נמדד בכמות, ולכן הוא מכריע אלף חולשות! קדושת הנשמה וחיצוניות החיים אינן באותה דרגת מציאות. יש כמות של מציאות ויש איכות של מציאות, ישנה מציאות עוברת וישנה מציאות קיימת – נצחית. יש דברים שהם דומים לקש ואף על פי שיש הרבה קש - זיק אחד של אש ישרוף אלפי חולשות ודמיונות ברגע אחד.

לפעמים לא קל להתגבר על הדמיון. ישנם גמלים הטעונים פשתן וכיצד יהיה ניתן להתגבר על כל כך הרבה פשתן? דמיון יכול לתעתע, להזיק ולבלבל עם שלם, אבל כל זה אינו משנה את החשבון של המציאות האמיתית, ולכן באים מאורעות המעוררים את האמת הפנימית של עם ישראל, וכל הפשתן נשרף ברגע אחד. "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש..."

כאשר מתעוררת הנשמה, כל דיבורי החולשה על סרבנות על ירידה מהארץ וכו' מתמוססים ברגע אחד. בבת אחת סר המסך היוצר בלבולים גדולים, וכולם מבינים את גודל הרוע של האויב

וגם את צדקת דרכנו. האומה כולה מרגישה את אחדותה, אנשים מגיעים למילואים, ישנם תורים ארוכים של אנשים הרוצים לתרום דם ולעזור בכל מה שניתן.

”זנח ישראל טוב, אויב יְרַדְפו” (הושע ח, ג). כאשר עם ישראל אינו מכיר את עצמו ואת גודל נשמתו וקדושתה וזונח את הטוב, את האמונה ואת התורה, אז הוא מוצא את עצמו נרדף על ידי אויביו, על מנת שיחזור אל אמונת ישראל ותורתו. המאורעות ההיסטוריים אינם תלויים רק בבחירתנו. האור הנשמתי הפנימי הקיים בפנימיות נשמות דורנו, רוצה ודוחק כל הזמן להתגלות בחיים. לפעמים, האדם והאומה אינם שמים אליו את ליבם, לכן באות הצרות החיצוניות ויוצרות סדקים בחומה של האטימות, עד שכבר לא ניתן להמשיך בחיי שגרה. הגבורה הלאומית המתעוררת עכשיו, מחברת את האומה כולה לאמונתה ולארצה והיא המעוררת ביתר עוז את רוח הגבורה. גם אצל מקבלי ההחלטות רואים את ההתעוררות, והדיבורים היום מלאים באמונה וגבורה. אין שום ספק בדבר שישנה התעוררות.

כל דבר טוב שאנו פועלים מעורר עוד דברים טובים, מצוה גוררת מצוה. נבקעו סדקים בחומת הברזל המפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים,

ולכן כל דבר קטן מעורר את הגודל יותר ויותר, ואנו צריכים להיות פועלים עם א-ל. אנשי אמונה יודעים שהדברים הקטנים המתחוללים למטה - שורשם הוא האור הגדול הנמצא למעלה. צריך 'לדבר אמונה', וממילא תתגלה האמונה. ברוך ד' עם ישראל מתעורר מתרדמתו, ומכוח התעוררות זו ביכולתנו להביא את האומה לישועתה האמיתית.

התעלות בהדרגה והתעלות מתוך משבר

ת ברי הרב זצ"ל בספר 'ראש מילין' הינם דברים עמוקים שאיננו לומדים אותם במהלך לימודנו הרגיל, אך לפעמים, לפי גודל המשבר ניתן לשאוב כוחות מדברים עליונים אלו. המצב בו אנו נמצאים אינו פשוט כלל, ועדיין לא הגענו אל המנוחה והנחלה. בעזרת ד', כל הקשיים שאנו פוגשים בהם יפעלו להחשת הבירור של 'מה אנו ומה חיינו'.

'ראש מילין' נכתב על ידי הרב במלחמת העולם הראשונה, באמצע משבר עולמי גדול ונוראי. אנשים רבים לא חשבו שניתן יהיה להתגבר על משבר זה, וסברו שנסתם הגולל על כל התנועה

הציונית ושאיפותיה, אך דווקא ממשבר זה צמחה ישועה גדולה יותר.

בפרק ה'טעמים' בביאור הטעמים 'דרגא' ו'תביר' אומר הרב שבדרך כלל המגמות האלוקיות מופיעות בהדרגה (- דרגא) - קמעא קמעא, אך פעמים שבתוך הסדר ההדרגתי מכוונת ההשגחה העליונה את השבר - 'תביר', שעל ידו הולכת המציאות ומקבלת צורה חדשה, צורה שלא יכולנו להגיע אליה לולא השבר, המשנה את פני המציאות לגמרי, מן הקצה אל הקצה.

אומר הרב (ראש מילין דרגא, 'תביר'):

"יש אשר שפעת החיים זולפת ובאה בשפעה פתאומית, הגדלה אחת..."

ישנן שתי בחינות בהתעלות הרוח. ישנן הופעות פתאומיות וישנה צמיחה הדרגתית. ישנם דברים גדולים הצריכים להופיע בפתאומיות, בהתפרצות, בהברקה.

ב'אורות התשובה' (פרק ב) הרב כותב ביחס לתשובה הפתאומית, שצריך לחפש את מקורותיה בסתרי התעלומה הנשמטית. התשובה הפתאומית קשורה להארת הסגולה הנמצאת בדורות של גאולה. לפעמים, ההתפרצות הפנימית קשורה ומופיעה בעקבות לחץ חיצוני של משברים, שהם מכשירים את

האפשרות של קליטת הברקים הפתאומיים הללו.

ממשיך הרב:

"הדרגאות ההולכת במסילתה מעלה אחר מעלה, היא בונה את עולמיה במדה מוקצבה..." אבל כאשר מגיע ה'תביר' "הנה אור חדש בא ומכריק, אור מזהיר, אשר לאורו מתפוצצים הררי עד".

מתוך ההכרח של הופעת מדרגה יותר עליונה - בא המשבר, משבר נוראי המעורר לצפייה נשגבה.

"והעולמים הקדומים משתברים, מתפררים לפירורים, ומפירוניהם מתבררים ניצוצות אידיאליים מובחר שבמובחרים, שמהם נבנים עולמים חדשים... והשקפת הבניה נשקפה היא בתכונת המשבר, התביר, הבא אחרי הדרגאות".

ישנו סדר אלוקי המנהל את המאורעות והוא מביא את המשבר המזרז ומכריח להתקדם אל המטרה. ומסיים הרב:

"לכו חזו מפעלות ד' אשר שם שמות בארץ, ומתוך תהומות המשברים, מתוך מחשכי המצולות, מגיחים אורות עולמים, מקולות מים רבים אדירים משברי ים, אדיר במרום ד'".

מאחר והמציאות בפנימיותה אינה יכולת לשאת את 'התרדמה הזחלנית' והאור כבר חייב להופיע באה השבירה המזרזת את הופעת האור.

בנייה מתוך השבר

הימים הללו הינם ימים הדורשים מאיתנו עבודת רוח גדולה! הסתכלות של אמונה, פוקחת את עינינו, לראות את הגבורה המתגלה בכנסת ישראל ממעמקי נשמתה, גבורת הכלל וגבורת היחידים המתפרטת מתוכה. אנו אומרים בתפילה 'בעל מלחמות זורע צדקות מצמיח ישועות' – הקב"ה נקרא 'בעל מלחמות'. המלחמה עוקרת בבת אחת דמיונות מרובים, וזורעת בנו זרעים יותר טהורים, ומשנה בבת אחת את כל השיח הציבורי, ואנו מקוים ומתפללים שהזרעים של הצדקה יגדלו להיות צמחים של ישועה.

לאחר מאורעות תרפ"ט הרב כתב (מאמרי ראייה 'שובו לבצרון' עמ' 362-360):

"הרינו רואים במשך המהלך של תחית האומה והרחבת הישוב בארץ ישראל הרבה חליפות, עליות וירידות ועליות... וכל מי שהוא עוקב את סדרי הישוב, מראשית צעדיו עד עכשיו, יכול הוא להראות בחוש, איך שמכל ירידה אשר סבלנו נצמחה אחר כך עליה והתפתחות יותר גדולה, וצעד של דליגה לטובה יצא מכל משבר... ומזה עלינו ללמוד ולקחת לקח טוב שלא להיות נופלים ברוחנו גם מחרדתה של הנפילה הנוראה, אשר נפל ישובנו כעת על ידי הרשעים הרוצחים הטמאים, אשר הרגו בודון... (בירושלים, בחברון,

כמוצא, ובצפת, וביתר המקומות הקדושים אשר בארצנו הקדושה),
ואשר החריבו נאות יעקב אשר נבנו במסירות נפש
ועמל דורות ואשר זעזעו את כל יסוד קיום ישובנו
בארץ ישראל. הכיסוי הזה אשר נכסה הגואל...
אמנם נורא ואיום הוא, יש בו צדדים שהוא
עולה במחשכיו על כל הירידות אשר סבלנו מאז
התחיל ישובנו להבנות. אבל ברור הדבר, שלפי
הערך של הכסוי הזה גדול יהיה האור אשר
יגלה, בצאת החלק של תכונת הגאולה...".

לפי גודל המשבר כך גדלה ציפיית הישועה
למדרגה החדשה שתופיע!

מסירות הנפש מהזקת את קשר האומה לארצה

בהמשך דבריו הרב מבאר כי שפך דמם
של אלו הנהרגים על ידי אויבינו לא
די שאינו מחליש את האומה, אלא אף
מחזק יותר את הקשר שלנו לארצנו:

"הפעם הננו מקוים, שהכח המקשר את כל ישראל
בכל קצות הגולה לבנין ארץ ישראל, יתרבה
ויתגבר ביתר עוז. חיבת הקודש, המקשרת את
הנפשות לארץ חמדה, תתכפל על ידי זכרון הדם
הקדוש והטהור והנקי אשר שופך על ידי הרוצחים
הרשעים".

מסירות נפשם של גיבורי ישראל במלחמות
למען כיבוש הארץ והגנתה, מולידה באומה
קשר עז וחזק אל הארץ. קשר זה בונה בנפש

האומה קשר טבעי ועמוק לארץ, המורגש בלבבות אותו הדור ואף בלבבות הדורות הבאים.

בסוף המאמר אומר הרב כי סדר אלוקי זה של שפיכות דמים נוראה זו אף יביא להארה רוחנית גדולה לעם ישראל –

”חשבנו של עולם זה, אשר יביא את רפואת התשובה לישראל, הננו מקוים שיצא לאור על-ידי הירידה הנוראה אשר ירדנו בבחינה הישובית בא”י על ידי ההתנפלות של האויב האכזרי אשר קם עלינו בשצף רשעו”.

במלחמה ישנה בחינה של ”לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב”, ואכן דרושה התעוררות מיוחדת בעת הזו. צריכים אנו להתמלא באמונה בטוב הפנימי, באמת הנצחית, של סגולת ישראל המופיעה בתהליך גאולתנו על פי חזון נביאנו שכל דבריהם אמת וצדק, ודבר אחד מדבריהם לא ישוב ריקם. לא צריך לחפש את החדשות בתקשורת, אלא צריך להעמיק במחשבות של אמונה.

יאר ד' פניו אלינו

ואבים אנו את כאבה העצום של האומה על אובדן בניה, ואנו מצפים לישועה גדולה שתצמח במהרה. בעזרת ד', עם

ישראל יתעורר, כל התלאות, הצרות והזעזועים
מחד; ומאידך מסירות הנפש, לימוד התורה
והתפילות - כל אלו יפעלו את פעולתם. תשוב
אלינו גבורת הרוח וגם הגבורה המלחמתית,
והבנין הלאומי יתבסס ביתר תוקף.

ברוך ד', ישנה התעוררות גדולה בעם ישראל,
ואנו מלאים ציפייה לטוב. עלינו לזכור תמיד,
גם בזמן מלחמה, כי יש מנהל לעולם - ד' איש
מלחמה, וחובה עלינו להתרומם ולראות את
הדברים באור של אמונה.

בזכות מסירות הנפש של קדושי האומה וגבורת
חיילנו יתעוררו הזרעים שנזרעו בנו ויצמחו,
והאומה כולה תלך ותתקדם אל גאולתה
השלמה. המלחמה הזו באה לעורר אותנו
מהתרדמה, ולכן צריך להתפלל שתהיה סייעתא
דשמיא למקבלי ההחלטות לפעול עם אל
ולרומם את קרן ישראל.

יאר ד' פניו אלינו, ויתן לנו עוז ותעצומות של
דעת וגבורה להילחם להכריע את אויבנו, לקדש
שם שמים ולגדל את שם של ישראל.

כל הזכויות שמורות

שירת ישראל

תשרי ה'תשפ"ד

ירושלים ת.ד. 16445 מיקוד: 9116302

Shirat333@gmail.com

עיצוב ועימוד:

המעצב

איתמר נתן • 050-2643860

הפצה:

בית מדרש לספרים

www.your-books.shop

054-7364973

מוקדש להצלחת
חיילנו הלוחמים
בשדה הקרב

יתן הקב"ה את אויבנו ניגפים לפניהם
וישלה אורו ואמיתו
לראשיה שריה ויועציה של מדינתנו
ויתקנם בעצה טובה
לרוממות קרן ישראל
ולגאולתם השלימה

לעילוי נשמת
קדושי המאורעות הי"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

לרפואת
כל הפצועים
בתושח"י

ולהשבת החטופים במהרה